

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta ese de 2 ori: Mercurul și Duminecești, Foiș, cându concediu ajutorială. — Preșul: pe loul 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. s. Tiere esterz 12 fl. v. s. pe una anu 2 1/2 galbeni mon. sunătorii.

Nr. 29.

Brasovu 27/15 Aprilie

Anul XXXIII.

Se prenumește la poștele o. r. și po la DD, correspodentă. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbris a 30 cr. de facere pu blicare.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Tranșilvaniu: decounește cu stocul românesc în locuri de credință.

Nr. 780. 1870.

Escrerile de concurs.

Prés une scările năstări romane, în care limbă în inventarului de comună și cea română, având necrește lipsa de mapă împărției austriacă, și de globul pamantului în unități indeterminate, în limbă română corect compusă; — acestu consistoriu metropolitan pentru făcere statelor mape și globoi al pamantului în limbă română prin această publică concursul pana în 15 Ianuarii, — precum și prețul prețului, care se voră determina a face reprezentatele mape și globurile astfel de către pana la terminul său preștept aci la ordinarii metropolitani, însemnându prețul, — parțial catu va face exemplarul si din un'a si din alt'a, — era acestu consistoriu metropolitan însărcinată acuma odată la făcerea astorilor mape și globuri despre cumpărarea a 1000 exemplarilor si din un'a si din alt'a, și de acea speranță, ca potu se treaca mai multe exemplară prestej numerul sau asigurătoare.

Blasini din siedintă a consistorialei, tinență în 13 Aprilie 1870.

Programa românilor de la Turda și anarchia privilegiata.

Se incepem cu continuarea celor din Nr. tr. Kol. Kozl. — despre siedintă a comitetului permanent al comit. Albei inferiori, — disc în corespondență cu omul lui T. Oipariu și p., abiașat cu jurații și curți și vicină gen. Vînătorul tam slăbești și cunoscătoare.

Se incepem cu continuarea celor din Nr. tr. Kol. Kozl. — despre siedintă a comitetului permanent al comit. Albei inferiori, — disc în corespondență cu omul lui T. Oipariu și p., abiașat cu jurații și curți și vicină gen. Vînătorul tam slăbești și cunoscătoare.

Ce vorbim noi de ecuitate, densii nici aceea

nu-i dău, că concediu legile lor constitutive, statut de landă. Exemplul în afanu totu în menționată siedintă a comitetului comit. Albei inferiori. „K. K.” ne spuse, că una profesor din Blasini, facutu propuneră, că protocolul siedintelor comitetului se să conducă și în limbă română, care propunere însă comitetului, său cu alte vorbe majoritate maghiara a respins. — Aceasta propunere însă era nu numai drăguță, considerându, că majoritatea absolută a locuitorilor comitatului este română, — dară era și legală, din punctu de vedere chiar și al legilor unguresei; ca-oe éca ce dico art. de lege XLIV din anul 1868 intitulat:

„Despre egalea îndreprițire a naționalităților” — §-lulu 2, „Protocolele jurisdicționalor se portă în limbă oficială a statului, se potu înse portă și în totă acela limbă, pe care macară a cincia parte din corpul reprezentativ alui Jurisdicției sunt din membru comitetului și descu de limba de protocol.”

Déca „K. K.” insuș dice, că români au fost făci în număr marisoru, că urmare a programei dela Turdă, nu ne române nici o imidoială, că nu facutu macar a cincia parte din reprezentanții comitatului fosi de făci; prin urmare pretensiunile loru a fostă si drăpu și legalo, după cutare lege; si doce majorizates totu și a de negațiu cea ce concede, dară nu demanda, legea, atunci or ca dominește anarchia, or ca anarchia și privilegia prin această lege.

La această lege nu ne provocam, că candu și amu recunoscă de drăpu și multiamitoră, număre forese, că și la una facuta de noi fară noi în contra noastră, tocma pentrua nu ne multiamosesc, să pentrua tocma ei dorim și i cauza fericirea în metamorfoze și străgurare, ba, ce dicu, tocma pentrua și elua slăcia facuta după bună placere numai a ungurilor, ne provocam la ea; si nu ne nici prea miram, ca în contra ei că lege maghiara să respinsă drăpu pretensiune a minorității române, care reprezinta majoritatea comitatului, pentru că or unde cuprinde vre lege maghiara cova umbra de dreptu naționale, acela se restalmecese de ună instiție majorită maghiare, cară abia reprezinta și minoritate neînsemnată a poporului, totu după bună plac maghiaru și după elasticitatea logilor, cară se disting în totă legislația Europei cu particulele condiționale, cu însoțirele: „dăca si pe catu se pote”, pentrua majoritată maghiariește incă se abia mană libera că și regimul făcia în română, de a le concedie numai că din grăția și le dă cum da legea. Ma natură legea această și tocma statul de negătorii, incat, după § 6 nici comunele, nici privații români nă drăpu de a pretende, că oficiiali maghiari se le scrie și vorbesc în limbă română intelectă, ci „numai pe catu le e cu putință”, apoi la maghiaru, vedem, că nematic le e cu putință, candu și vorbă de românu.

Eca dară, ca ceea ce da d. e. § 2 cu „pote” denegă § 6 cu „dăca”; și ceea, la ce îndreptăiese § 7, se incurca cu „dăca și pote” în § 8 asia, incat, déca va vre maghiarul, nu vomă mai audi nici delă oficiiali jurisdicționali alta vorba decat maghiarsca. Asia și DDlori luptatori în dieta? —

Se prenumește la poștele o. r. și po la DD, correspodentă. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbris a 30 cr. de facere pu blicare.

1870.

Cum se numește dăresc responzarea pretărenor românilor: pentru a se luă protocoala și în limbă română, decât o anarchia privilegiată prin lege cu „dăca” și cu „pote”-le ei?

Anarchia și erasi anarchia privilegiată și cu mană liberală. Deci, déca nu se va resturnă această lege întocmirend cu una fixată în termeni categorici, cum se fac legile europene, și nemăestrări, sub întreg orizontele Ungariei un vomu mai pot reda nici așa curat, decâtă infectată totu de grăție, de „dăca” și „pote” maghiare!!! Viderint!

ni se pădușă și totu nu se potredă nu și întrăzăză, sănătatea sănătății noastre să

ne aducă sănătatea sănătății noastre și

Academia romana.

Necesitatea academiei române de

Simonecon Barnuș.

— Necesitatea academiei române de

Onorati Asculatori!

Acum fiindca acestu adeveru nu se pote negă

— că cauta se luă recunoscă totu omul, pentrua

alimtire ya fi datorin se arate, ca, în lumă astă

dimpotrivă pretre capetele intriganti, și, coinec-

venția asupra inventariilor, ce inse nu sta — astă

dara întrebă: ce diferență este între naținea ceea-

ce are universitate, și între ceea ce are?

Diferența 1) este, că naținea ceea ce are

universitate națională și are universitate străină

ține, care i sunt de lipsă că și se pote

vadă înaintea altor națiuni, și merge înainte dim-

prensa în timpul pe calea fericirii; din contra na-

ține ceea ce n'are atari institute, este înșinec-

venția sorale, carele aducă din' alba prete matu-

tina, este universitatea, și la universitate străină

numai genii naționalilor fară de universitate se pota-

ține, fiindca pentruaceste naționali nu este nicio gă-

rate în lume; era mediericatilă, cară face ca mai

mare parte a națiunilor, nu se potu înțe; ei mergu-

șoapătandu, pana ce adă la urmă în locu de-

flosă cu timpul perduto. Si cum se nu fi în-

ținăcă naținea acesta OO. AA.! cară și indu-

peșă nu că se învăță în scările elementare și gă-

zilă într-o limbă, care la universitatea ce ambă,

si axis nu i prepară că se poătă tiene la univer-

sitate, ba tocma că se nu se pote tien; să jo-

ntine care și desnația filii din copilaria numai

pentrua se pote învăță ore candu la universitate

străină lucrurile acele, care la universitatea această

fresce, ca nu le pote învăță alimtire o naționă

care se bagă la o străină dilemată că această,

si în locu se mergă pana în capitol pe carele: ea

drăpu și limbei sale, se eschide pe sine înșase dela

plinătina culturii, pentrua roindu-a-si cultiva-

rii deophinu, nu le face scările decat pana la acade-

mia, si vredni a i trece prete una război,

de care pante-nuamă pana la midinolul răzbi, si

canju ajunga la capitolu punctei, i aruncu în apa

ca se învăță de odată și nuotul, si se ésa la tien-

ture, fară se pote învăță a nuotă mai înainte să

numai prin bălti! Credetim OO. AA.! cară și na-

ține că această nu si cunoște chiamarea să cum-

se și cunoște naționalie lumină, nici nu si vede

căle, pe carele ea n'au avută pe nimenei nici odată

ca se i arate; asfătămonul orbului din nascere, a

carui stare nu mai pacură durăroș pentru aceea,

ca el n'are nici idee despre lumină, ca de si nu

se ceste lumină, are sentimente de adeveru, si

crede altori oameni care ii spună, catu este de o

mile de ori mai frumosă din' a decatu noptea; el

si care orbu nu si ar dobandi lumină ochilor

candu ar pot! O naține, putendu-si Dobandi,

de ce nu volesce?

Diferența 2) este, că naține ceea ce are

universită, e naține tare, era ceea ce n'are,

e slabă; si această vine de acolo de cauta se în-

asia, ca sciintia este putere, si naturena cosa ce
are putere, acestia unesc apă si focul la una
scopu si duse o suta de caru, catu de incarcate,
ascu catu nu fugu, ci sbara; din contra, naturena
cosa intumeata nu poate uni nici 3 000 leu una scopu
felerosului statului si naturenii intregi, ci unul trage
intra' parte, altunui intrala' ca viteză neinvechită,
si pana atunci sunta ca lumanata sbara la pa-
mentul promisuseni unde curge lapte si miere si
le apuca; era ces intumeata remanea inderetur rate-
cindu, si cade pe cale.

Diferitoră^a este, ca națiunea luminată și
tare domos preste ceea intunecată se devore: cum
națională ceea ce are universități, crescă înțeleselor
gubernatorii și domnitori, mai antici pentru sine,
adica pentru apărarea vieții și pentru înmulțirea
puterii să a veraci sale; apoi pentru națiunile cele
ce n-au instituite de acelea, — că fabricantele, și
și artiștilor celu avuți, care face panza și vestimenta-
ția, nu numai pentru sine, ci pentru una tineretă;
trage procente buna dela o tiera întreagă, de
se face proprietar de casa în Viena, seu de pa-
mentă langa Dunare la Brâllă, strîmtoare pe cel-
lalți fabricanți și sartori mai soraci, și la urmări-
face de lucru la elia pe diură.

Ci se mergemu mai incolo OO. AA.! ca se audim, ce striga celu de colo la multimea din impregiurul lui. Elu dice: ca la ce se mai amblamă după academici și noi români, când potem întră în cea ungurăscă din Pest'a și Clusiu, și în cea sasescă din Sibiu; pana acum români n'au

mai avutu academii, si totu nu'au periu, si acum tocma nu' e tempiu de a ambia dupa academii, penticu ceea siu inca ce o fi! Ci un se ne uitamai mai desprupe o catelantii! ca a invetit' in universitatea unguréasca din Pest'a si din Clusii, si acea săsăscă din Sibiu, mai antau este economic forte rea pentru romani, ca dupa didactru, si facu spese la universitatii straine, care le ar putea face mai cu inlesnire la universitatea loru, si asia acestu capitaru ar cercala in midiolucu si spre cultura loru; apoi romani ar trai mai pe usor la universitatea natională decatua la cele straine, si nu s'ar ingropă statele taleente ferice pentru grantenii subsistintie; po langa acestea, deca si adevăratu dis'a nemăscă, ca timpulu e bani', si vorba mea, ca romani ar invetit' mai nsioru, mai multu si mai bine suptu purtarea de grigia a loru seid, decatua si stranisoru reci si a luiu neapropiatu, si in limb'a loru decata in limbi straine; se si socotește in bani si timpulu perduta, si dann'a care o suferu natuineau din cauza, ca fii ei nu' si potu impartiun cu se ead cu connotatiileloru nici cunoisinteleloru adele, care si le ar castigatu in limbi straine cu o diliginta mai mare decatua resulataimentu ostentatiilor loru celei necredute; mai incoilo se si socotește in bani, deca se poate, despre o parte valoare, care o ar' ave romani inainte natuineiloru conociutori, candu ar' ave si ei macara una institutu cu acesta de educatione, dr' despre alta parte umilire natuinei nostre, ca i cista se fia totu in cod'a altoru nisioru, care cu limbile sale, ca inventatiu, cu derogatori, cu scientiele, cu putere artilaru, cu splendori asiediamantelor, si cu autoritate loru domnescu presta ea ca preste o sierbitoria prosta, care nu mal pote eisi din nescintia strabunescă pentru lips'a acestor statamente; mai put-ea dice cinera, considerandu ualee cu acesta, de ce amblam si noi romani dupa academia!

Pentru acoce mai dice inca odata, cuntra intre natuine ceea ce ars universitate, si ceea ce n'are, este relatiunea, care este intre domnu si intre sierbul seu: int'relatia relatiune si natuinea nostra ca natuinele conociutori, ca nici nu' poti pasi pe culturi alaturate cu acelesi pentru lips'a ac-

stui instituto.

nitor, cari cu cunțatia le facu onore, cu virtutele le aperă, cu inteligețiele le găsesc pe calitatea frică, de la deuse și de zei în tot lumea, și numele la posteritate; pentru acea și istoria încă arată, că nici un național **barbat**, din care este pana astăzi, nu s-a lăsat fără de atari institutie; Grecii au redactat academii nu numai în patrii lor, ce și în Italia, și astăzi le afiamă la totuști națiunile; numai națiunea noastră se nu simtă alta lipsă aripi de lipsă a beserilor săi, și mai marii ei, numai lipsă a teologiei? Cu cugetări, cu români! și veți afa, ca de si nu pot fi omenești mai înainte fără de beserici și fără de teologie: nu necesităza unei academii cu atâtate este mai inconjurătoare pentru națiune, hindusă națiunea este legată de lumea acăstă cu trupu cu sufletu cu totuști (tuturii adscripta est), era personale, cioè firesc nu suntu legate de viață acăstă, ci intru speranță; pentru el este alta viață mai bună, ci intru speranță acăsteia - și alia duorile, și se mangâia; din contra, pentru națiune este alta viață nimicăfără de lumea acăstă: pe națiune și a facutu natură că se făpămentu pana ce va sta pămentul, fericită, său nerăfăcută, însă nu numai după cum i va fi data dela urșita, mă după cum - și ră castiga ea de puterea sa o stare mai bună seu mai rău; ajunge, că raiului și iadului națiunei este aci pre pămentul, și națiunea româna încă și-ar pute face paradisul pe pămentul său, ce este bonă și frumosă, însă atunci s'ar căde cu români se-să umărește puterea la lucrurile aceste, care suntă de lipsă pețră toți.

Déce arde o străză întreagă dominată în ora-
care urbe din America, pe săra, în diu'a aceea,
sună facito era tôte casele, și omenii intra într-
înselele pe nötpe că și cum ar fi fost numai visa
focului de dominiéa; o națiune ale carei institu-
ție culturală i ar aua doada cu casă înainte de o
mijc de ani, de cu nu se mai apucă că se le ro-
dește. Deoarece uitamă la instituțile culturale altor
națiuni, putem dice, ca lumea astăzi este paradiș
adeverat pentru ele: cum sunt regulat teatrile
și campii lor, intră adeverat că grădiniile, une par-
adisiști cu străucești do departe, muzeele și acade-
mialile lor că sunt palate imperiale! cum sună
aceste de înfrumuseitate ca iconole eroilor națiunii,
cu statuile fundatorilor lor, și ale barbatilor
cari ai să castigăt merită nemuritorie catre națiune
cu scântia și cu faptele lor! Numai tu se dormi
că mōrtă, națiunea desindatoră dela diez nemuri-
tori! numai tu se rătescici încă în întunericul
revului de unduților! Numai fii te se năib nici
statuile onore catre tine că se tită de **MICRARI** una
instituție, care este în tocma necesară pentru toti,
nici ambițione că se plece odia și ei în numele
tuturor pe care cea gloriosă a culturiei, pe care merge
națiunile, cele ce mai amă binecuvintările luminei
să apace, decată blasphemul întunericului și ala
resbulului! Tigri și leii se uescu, simile celor
 mari, orangutanii, din deserturile Africii, se oscosu
 regulat asupra negrului, și i alunga dela focurile
lor; numai fii te se nu se poă însoții nici la
școala celu mai deosebit de secuhui în care trainu-
se, din vitoriu care li astepțau; numai ei se se
desmineau unii pe alții că se nu se apuce de nimică,
dicidu; cine scăi încă o fo! Mai ce va fi? se
ceea ce a mai fostu, și ce este și astăzi la tôte
națiunile, ai caror patrici n'au amore nici super-
bia națională, sună desbinzat între sine, și nu voră
a se înteloga la nici una scopu comună, penrca
nu suntă insufleți de spiritul bunelui publicu,
trăiesc, pentru sine și moarte, pentru sine.

Multe sunte de acasă nefericita parere, că, deoarece junimea română ar înveța facultățile mai înalte în limbă sa națională, atunci n'ar mai fi în stare de a mai învăța încă și o altă limbă, spre exemplu cea diplomatică a guvernului. Capacitatea junimii noastre cu nemicu' n'ar putea fi mai degradată și deconestată decât cu latrare unei aseneante opiniuni. Unu studinte care nu ar' fi capace de astă mai castigă perfecta cunoștința macară la limba vîi pe lunga limbă sa maternă, nici ca ar' merită vredootă de a fi înaintat la facultatea academicie, ci că unu capu seca ar' fi de a se îndrepăta într-oarecare vreună din cele mai simple mesuri. Lumea înce sădă din milii de exemple, ca unu june, fără macar' numai o mediocreitate de talente, în cursu de 12 ani la claselor normale și gimnasiile și în stare de a învăța ună s'ă doze limbă, indată ce a călători și vorba românească să studiu ordinisca, și

Limbă latină e o limbă moră și totuși în Ungaria pana la 1830, pana si desbatările parlamentare deurgcea în aceea, pentru oménii sclătători și ai facultăților an fosta tezaurul în stare a se inventia pe deplin, er' dela massele poporului n'a

Creatii suntu nea poporu din cele mai indeterminate pînă limb'a lor natională, pe care si au cunastrat'o nu numai pe ambon și pe tribuna, ci și desbatelerile adunantelor si în administrătions; creștătină inse' nu împedea întra nemica pe barbati să treacă la nora dela deplină cunoscintia în limbi latine si a celei germane. In Rus'ia cea mare, unde sciulento de susu pana diosa se propuna numai in limb'a natională rusescă, totusi nu este nici un rasu trecută prin facultati, care se nu verdesca si se scrie limb'a germană si mai veritosu cea română. In Serbia' töre treble curgu serbesco, si totusi fruntasiu naționalie avura tempere de a invela și bine catu germanescu catu francesco. In Principatul totale legislatiunis si administratiunis decurge numai in limb'a romană, sciulento statu in clăsile de diosu, catu si in facultati, se propună numai romanesc si totusi in aceleși se sfâr celu pucinătati insi, cari cunosc limb'a elenă, pe catu suntu si noi cunoscitorii limbii latine; și numerul cunoscitorilor de limb'a franca și mai mare decâtă acelora dela noi, cari cunosc limb'a germană, și acela' numai din acea caușe, ca acolo limb'a franca se propune, ca studiu ordinariu, fară că se le trebuiesc de a se malină si la rangu de limbă aplicativa a sciulento.

Din aceste si alte exemple mai multe este uvederatu, cumica temera de a nu se puté invetia ca o limbă său două pe lungă limbă esplicătoare, facultilor este dăsări si luata numai din ceea ce este înțeleasă și înțeleasă și înțeleasă.

Desttepate în sonăzăciunile mele, că
orele și susu, să-ți lumineze de pe tronul augis-
tinal! Domnitorii că se vede unde suntu petrele
mei bune, și piniței mai drepti în iunie;
ca și petrele înseși te chiamă că se le da o formă
mai frumosă decât acăstă, care le au dat orbii
întrepătruire. De ce se nu păta ciopli și mană-
manului canda i vedemur pe barbari, ca facu lu-
ruri mai mari decât romane? Desttepate dar,
în amintă! desttepate odată de fa căsu, că
nu te mai apuce pe afara altă érna, ca va fi
oțe **mai grea**, și nu vei pofta suferi; și prinde-
rula scintelorai pară cu no sa făsa noptea prese-
ceanu, ca vă fi pote mai infricoșata, și nu ve-
știșă scapă. Nu sită ca național se feresci cu
cincință, fiindca scintă și putere, și scii, că decandu-
lumea, tote dea domniții cel mai tare protest
mei slabu, cumu diceas guramului lui Tacitus:
ura nostra in viribus nostris! Disi,

Blasie 14 Aprilie. Multe „bazaconii“ mai
îparescu ómenii prin diuaria!

Asia spre ccs. unu druar din Clasul scris în septembrie trecută ca intelligentă româna face puțină în contra legilor aduse în dietă pestanii și stareai presenti, pentru că aceea este prea liberală pentru deus.

O! Ţărăcă liberalismu ungurescu! Când voru intielege si unguri, si când voi ajunge să ei se voiescă a te pune în viață? — Dar ce volesc acești publicisti maghiari, unde voru o scotia cu staruntinii lor carbiecă de a duce ratereacă pre cetitorii sei?

M. Polgár a luat notitia de cele ce i-am
însu în corespondență precedentă și ca recunoșcut,
încausele naționale! și densusu sufa-
to intr-un bucincu cu alalte diuaria maghiare și
maghiarene, — despărțe lucrul și binele să luam
notitia și noi; ca diuariunii acesta multă se landa-
u liberalismului seu, de și elu în fondu (dupa re-
cunoșcorea sa propria) în caușa c ea mai vitală, în
așa, de a carei justă deslegare depinde întregul
teritoriu patriei, este una asuprioru și nădepta-
torină încapacitate.

Dela diuaria, cari suntu pentru partite si deca-
zu se traiasca canta se se intocmesta fiacare dupa
pininsea publicului seu, — se trecreau la barbatii
dela regimur, la domnii ministri, cari suntu pentru

...regina, la domnii ministri, care suntu penitenti locuitorii tierei, fara cautare la partita, limba, confesiune sau alte diferintie.

Se vedemu dara domnii ministri suntu mai
repti, decatu diuariale.

este mai liberală între toti ministrul din Pest'a (deacă ne uitam numai la vorbe). Vomu lău pro d. br. Ecovăs.

Dăsă în sedința diezel postane dela 24 Martie a dispus între atele, cunosc pentru aceea are asa multi oficiali, — între cari unii superflui, — pentru că și cunosc se consideră variile confesioni și naționalități.

Dupa aceasta descoreperă a dial ministeru E. ar astăpătă omului, că celu pacină la ministeriale de cultă, intru a caru frumuse stă d. E., să fi reprezentat și romani dupa una proporțiune drăptă. Si lucruri stă cu totul altimpreu. Între multele dieci de impiegati și astăzi ministeriu abia vea să dă roman!

Asta este vorba, și astăzi este faptă, chiară și d. br. Ecovăs!

Alte oreacă fapte ale acestui d. ministeru, care se reportă la biserica gr. catolică de Alba Iulia, chiară acum se ventura prin diuină. Aici se astăpătă cu multă încordare soluția constiuțională acesă bisericii, din care regimul sămană, cumă ar voia se face materie de performare animalor.

La drumul de feru an incepută a lueră, însă nu în continuu, ci intermitent, — ca nu pre tot locul este fispată linia. Aici lucra la valo, care talipari, sine etc. Înse timpul fi fare nefavorabil, cu dela 20 Octobre numai 2—3 septembriani amu fost fară ploia și tina. Dă aici încolăciști și era noron, cără se inglobă si în străză principale a Blasiusului; ma ce este mai multu unul dintre oficiali consiliului și-a vedință (trăsura) redormanduse în restocă cu totușu a statiei aceliei! In septembriani treceau se mai îndrepasă în catură; însă în 12 er' începă a plouă și mai tinea și acum. — Fenomenul nu se capăta nicăi cu preturini enorme. — Cucuruzul se vende în 56—70 cr. — Graula curata la 1 fl. 60 cr. — u. —

Federațiile
Pesta 1 Aprilie 1870.

(Continuare), apărătoare nu mai este o lecție

Să ce cugeta dă tenerule, ca afara de dă si încă inainte de dă nu va fi cugetau nime la teatrul românesc? Se fi sigur, că destui voru fi cugetau, însă voru fi trăsu sotocă și voru fi venită la convîngere, că „nu se potă”! dă dă ai fostu cără d'antai care, ajutată de intelectiunea și cea nemarginată, ai avut curajul a crede în posibilitatea grubnicu infinitorii a unui teatrul românesc (vedi Nr. 29 și 30 al „Familiei” din an. 1869 și Nr. 3 și 12 din a. c.).

Tenerula b. se vede a fi luate de insultă personală și acesă, ca amu scris, că „materi” de conversare între teneri romani, si de scriere în folio redigată era de teneri romani, a fostu teatrul.

Marturisesc, ca nu -mi ajunge intelectiunea

până acolo se potă pricepe că potă se fi în vorbele acestei vătămarilor săi insultatorii! A fi teneră dăru și rosine, a fi numita prin cinere teneru și nu potă fi insultatoră, (mai ales intim-purile nostru (in Pesta) cundu a fi teneră însemnată totu stată că și îndepindeam!) apoi doru nu va negă tenerul b., ca elu cu teneru sei și a conversa despre teatrul, nici ca redactorul folioru în cari să scrisu despre teatrul sotocă teneru și că toti aceiai, cari în folio redactorilor teneru și scrisu despre teatrul încea sotocă teneru; ca la provocarea autorului ideei teatrului nat. din Nr. 30 al „Fam.” an. tr. nici un barbat, pardona! nici un bețeanu nu a respuns! Pentru ce nu sciu, potă ca nu sănătăuă tari deslușu a putea infringe argumentele cele puternice aduse de către autorului ideei teatr. nat. — cum dău nu sciu. (Pentru ce nu a respunsu corespondințele betrani alu „Gazetei” și va lău libertate a spune mai la la vale!) — Asia dări totu numai teneri au desbatutu materia teatrului, proprie s'au grubbitu cu totu supuneră a secundă intelectiunei autorului. Te astă rogă tenerul b. se nu leal (de nou) de insultă, că i numescu teneri pe cel caru desbatutu în folio (teneri) ideia teatrului național, pentru că eu acăstă expresiune a omu imprimată din „Familie” vedă încă una data Nr. 3 al „Familie” a. c. unde so scris, că: „capacitată teneră însemnată un spusu căle o vorba (ipissima verba „Familie”) în privința teatrului!” Hot! hot! betrantele intelectuel nu merge astă, va dice tenerul b. quod licet — ovi, nou licet — ovi sănă dăce: „de totu all'a e cundu una teneră numeroșe pre teneri, teneri, și alăt' cundu una betrana face acăstă”; sănă ca: alăt' e cundu numeroșe pre teneri „capacitată însemnată”, atunci potă spune, că suntu teneri, ca acesă e spre land'a loru; dăra cundu vreasă se spuni, că nu esti de parere loru

ori să le arati, că nu se pricepu la careva lucru, atunci nu e cunoscă nici chiar tenerilor, cu atatu mai pacinu servillor betrani si numă tuneri! — ca acăstă e vatamare!

Mi pare ren, dar' eu de si recunosc, că acel teneri, cari au scrisu despre teatrul sotocă teneru en talențe frumuse si cu zel națională, deman de totu laudă, insă de capacitatii insemnatice nici chiar în casă teatrului nu i pote recunoște, și cred că nici ei (pre tenerul b. nu îl intileagu între el) nu voru își asa de ambicioză că se tiene de capacitatii insemnatice! sănă infâbilă!

Asta rea, dragul mei teneru! despre teatrul totu numai parcerie tenerilor le-am audiat sănă cuită, se fi scrisu ceva despre teatrul naționalu și foile redigate de barbăti (pardon! betrani!) nu mi aduce amintire. Înțelegă folie rom. dicțone de Carpati.

Béocă sănă tenerule, ai bunetate si -mi fa cunoscute pre -ore-si-carevacale si intr'una tonu de gentlemanul din „Fam.” amu celtit expresiunea acăstă, cari inainte de conferința din 28 Februarie a scrisu despre teatrul nat. că se me indreptă, de cunua nu e încă tardiu.

Nu cunua a alunecată tenerul b. a crede, ca cu prin aces amu vroiu a detrage ideea teatrului nat., ca amu arătau, ca numă tenerii s'au ocupat cu aca Idea. Ferit' D'dieu! Ide'a în sens e sublim — că dorință — dă incorecție a o realiză fară a perde unu minutu — e absurdă sănă celu pacină neportună si acăstă o amu arătau în argumente, pră cari tenerul b. le-a celtit dar' nu -le vedință. Se mi intileagu bine tenerul b., eu totu pre tenerul acel' stan pre care s'au pusu autorul ideei teatrului nat. în Nr. 30 alu „Familie” an. tr. si alăt' scrisorile învățătoria la conferința din 28 Februarie a. c., unde totu de „grănicu realizeare” si de minutu perdutu si de „scurtu timp” e vorba.

In acesă dă, oca amu scrisu eu despre nasrcă ideei înfințării unui teatrul nat. si că idea acesă s'au desbutuitu întru teneri, numă acela potă adă insulte, care e dedăta a totu insultu numă si a dispreut; procu si numă acela a potă se dica, ca eu aco lu amu adusu inainte că arguminti si nu lu priorescu că aca simplu enarare a lucrului, care s'au rediutu a nu fi in stare de a refunge adversitate argumente aduse in corespunzători din 2 Mariu și citante de insușenie predilectoru în Nr. 22 alu „Feder.”, in contra înfințării teatrului nat.

„Fronetic”! expresiunea acăstă inca te-a pututu insultă domnule profesorii. Me mirul iu că publicistu mare ce esti, si care asia multu a celtit si mai cutesci cum te ai pututu scandalisi in acesă expresiune? Dă tu trebuie se cutesci dinsăle si de colo de dincolo de Carpati, in acela totu aplause frunetice vei fi potuta căfăru — nu la ideia-diale — ei in casuri in cari noi dimoșe amu fi aplaudat entuziasistic, prin urmare, spresiune frunetice nu potă fi nici decată insultătoră, nici chiar in modul, in care a amu întrebunținătoru și eu, yrindu numă a arăta, ca aplausule acole nu fostu mai multu ca entuziasme, au fostu frenetice.

Apoi dăca -mi aducă bine amintire, mi se pare, ca si in „Familie” amu vedință aca expresiune intrebunținătoră. Săpăto -mi si lăuato în numă de scrisu, ca mie nu -mi place acesă expresiune? — N'am ca se facu, gesturile suntu difereții, si eu nu sun datoriu se me intocimescu după gustul diale.

Ori dări, te ai afărat insultatul prin acesă, ca eu azi doru mai multu decată dări pentru poporul nostru? ca azi doru se se face si domeniuri din elui! —

Dăca esti publicistu român ar' trabui se scui, ca in Ardélu cundu dice cineva, ca vrea se face din tuie su consiliariusu (Konziliarius) au consiliariusu cum scrii dia; insemnată atâta; ca vrea se face domu mare din elu, ai gresită da de totu candu si cugetau, ca mie mi-ai fostu în minte consiliariusul diale! si ca si tieni acăstă la acăstă, pre creditină mea nu nel' dăca nu vei avea in contra, se potă avea si eu e creditină ci amu ieșită, ca se se face domni, fi apoi aca diurnală, poeti, consiliariusi, advocacy ori deputati tuoi atâta; numai se se face si domeniuri se nu mai romane totu opinicari!

Că amu scrisu, ca me indodosești despre potință infinitorii unui teatrul naționalu in timpul de facia si pră urmăre ca voia fi situa -mi trage totu succursulua de acesă intreprindere — se vede, ca incă te a insultat, pentru că cutesci din cunetu in cunetu acelu pasu alu corespondinței mele! Cu ce dreptu si cu ce ratinu te ai potutu afă insultata no sciu! Pentru ca 1) in prelegerile

diale in Nr. 22 alu „Feder.” pag. 2 col. I sirulu 21 si 22 singuru dici (acuma), ca în **30—40** de ani se pote, ca teatru va fi infinită, asa dară nu in timpul de facia. 2) Dă nu potă dispune despre pungă nimeneu, erau nu amu disu, ca pentru acă nu se va pută realiză idea, pentru ca eu -mi voia trage totu succursulua dela acea intreprindere, pentru că amu fostu convinși, ca nici in succursulua meu nu se va pută realiză! Ateliful trebuie seti spuma si acuma — ori -i va place ori ba, ca si atunci candu dă ori alti ai potă aduce lucru la atâtă cată realizarea infinită teatrului naționalu nu mai de succursul mei ar' aternă, potă nice atunci nu -mi asa sănă succursul — pacinu se asu potă — dăca pană atunci nu avă **scoli de agricultură, nici academii**, nici clase de cetățeni, cari se potă susține teatrul! — inse pentru aca totu cred eu, ca voi fi vrednicu se traiescă, de si in Nr. 7 alu „Familie” una poeta in octasul seu cantă, ca: „aceste cari nu-su gață a jertfi si unioiu comora pentru teatru, nu-su vrednicia a trait”; ateliful me temu, ca nu ar' fi de ajunsu toti romani dinocu de Carpati, că se împărtășești Thaliai romane, dăca acela, care nu -si dă uniciu comora va trebui se pere!” — *edificiu cu etajuri și loggii, cu portiuni de balcon, cu ferestre și uși, cu elemente de arhitectură și decorație*

Cronică extensă (Continuare)

Turină 6 Aprilie (cor.)

(Agitațiuni republicane și jesuțice. — Atmosferă Papă. — Apașa română. — Causă ei.)

Itali'a e în predă unor nōse agitații. De o parte republicanismul si progresul, de altă joasutismul si intucrește. Nu numai unii esențiali, ci poporul, chiar ostirea e petrușea de spiritul republican. Se facă incercări revoluționare in mai multe orașe.

Pre candu republicanii dicu, că combată pen-

tru aderătăt libătate, pentru aderătăt pro-

gresu, pre atenție conciliile din România condamnă

poporul, care se agăță de la înțelegerile naționale. — *la înțelegerile naționale*

Acăsa, ca cunoscătorii proprii deteriorări a situa-

ției, facă și cără romanismul și aproprie a se stingă;

făcăre se arăta atât de preocupat de sene, de propriile interese, incătu nu mai adă tempă a se

ocupă de interesele naționale.

Momentele suntu supreme. La o parte dăra inertiă. — Vîitorul românescul se ţine in culme intucrește cugetelor noștre. Suntene deștești de

tar: se punem mană pe anima si vomă simți,

cum bate de fôte; se vomu si se vomu potă im-

plini totu necesitatea urgente.

Né mandrim cu străbunii nostri, ne aducem aminte de gloria loru, dar' nu ne găndim la a-

cosa, că gloria si mariesc loru seau debetă a no-

stră. Pre candu noi invocăm marile loru umbre,

inimici nostri profunde mormente loru.

Inspirându-ne de gloriei trecutului si de eroi- cele si generosese aspirații ale martirilor nostri se mergem inainte purărea inaintă. Străbunii nostri se lasă unu drapel, acela al românilor municiștilor. Se ne grăpam sub elu si se lu-

suntene cu demnitate si nemăscătu. Ce însem-

nă calea trei colori unite ale românilor! —

— Prin credință si lumina la libertate.

E dorerosu, ca o parte din romani nu sciu decădu-

a servii, e si mai dorerosu, ca multi desădăcă-

asia deștește cunecători, nu mai sciu nici chiar a

inrostirea loru si a nădejdește deștește loru.

Se ne unim dăra, se punem umerul la umern,

se stam toti pentru unu, si unu pentru toti,

atunci vomu potă înfrunta ori ce tempestă, atunci vomu triumfa in prosperitate! — *la înțelegerile naționale*

— Bugazul Angliei pe 1870 are venit de 71,450.000 pondsterling; el spese 67,113.000, una activă de 4,337.000. In anul trecut se fa-

cuse economia in bugetu de 2,468.000. Unde suntem economii Austria si România! — *la înțelegerile naționale*

— Principalele de Muntenegru primă de Ră-

ușia unu ordinar mare si Austria a vre se iă mă-

re cruce a ordinul Leopoldina. Pentru că! Na se

scie. — Se scrie inse, ca princ. Nicolai, lasandu

locotenentul in capulu regimului pe senatorul Petru

Vucović, e gata a se pune in fruntea armatei,

pentru că se si recastigă Scutari, resedintă vechia a Muntenegrului. — *la înțelegerile naționale*

— Lopez presedintele republicei din Amer-

